

כיתה
ה'

פועלים כצוות לקידום המטרה המשותפת

הקדמה

"אגודה של קנים - אין אדם יכול בבת אחת לשברם, אחת אחת - אפילו תינוק יכול לשברם"
(מדרש תנחומא).

לעבודה בצוות מאפיינים ייחודיים היוצרים מעגל של נתינה ונטילה חברתית. עבודה בצוות היא צורת פעולה המקבצת יכולות אישיות של הפרט עם מיצוי הפוטנציאל הטמון בעבודה בציבור. בעבודה בצוות, תורמים יחידים את חלקם לעבודה משולבת ונוטלים מן הפעילות המשותפת תועלת רבה. היכולת לפעול יחד כצוות מביאה לידי ביטוי מעשי כישורים חברתיים שונים דוגמת הקשבה, סובלנות, התחשבות בדעות שונות ועוד, ומשכללת אותם. רכישת מערך התנהגויות הולם לעבודת צוות יעילה תשפר הנהגות של בין אדם לחברו ותוביל לכינון עולם מתוקן וראוי.

רציונל

צוות הינו קבוצה של אנשים הפועלת תוך שיתוף פעולה ותלות הדדית לשם השגת מטרה או השלמת משימה. בהתבסס על הגדרות, תיאוריות ומודלים שונים המתייחסים לצוות ולמשימותיו ניתן לאפיין את עבודת הצוות עפ"י המרכיבים הבאים:

מטרה - חברי הצוות פועלים להשגת מטרה משותפת.

תלות הדדית - חברי הצוות תלויים זה בזה וזקוקים לניסיונו, לכישורו ולתרומתו הייחודית של כל חבר על מנת להשיג את המטרה המשותפת.

מחויבות - חברי הצוות מגלים מחויבות להשגת המטרה המשותפת ומכירים בכך שהדרך היעילה ביותר להשגת המטרה הינה לעבוד ביחד.

מנגנונים ותהליכים מובנים - בצוות קיימים חלוקת תפקידים מוגדרת וידועה, תהליכים מובנים, כללים ונהלים היוצרים תיאום בין כלל הפעולות של חברי הצוות.

הכרה - לצוות הכרה חיצונית בייחודו. הכרה זו מספקת לחברי הצוות תחושת שייכות וגאוות יחידה ומעניקה משמעות לעבודתו.

עבודת הצוות אינה מתרחשת מאליה. היא דורשת טיפוח מכון של המיומנויות האישיות והקבוצתיות המאפשרות עבודת צוות יעילה תוך התמקדות במישור המשימתי: הגדרת המטרה, התארגנות לביצוע המשימות הנדרשות, קביעת נהלים ולוח זמנים, ובמישור היחסי: צורכי החברים, רגשותיהם, ציפיותיהם, התלות ההדדית הקיימת ביניהם, הלכידות ודפוסי האינטראקציה בצוות.

בתקופת ההתבגרות בה מתחדדת ומתעצבת הזהות האישית של התלמידות חשוב לזמן להן התנסות בעבודה בצוות ולהבנות עימן באופן מושכל את המטרה המשותפת ואת חלוקת התפקידים. ההתנסות בעבודה בצוות מאפשרת לנערות למלא תפקיד, לגלות מחויבות כלפי תפקידן וכלפי חברותיהן, לחוות מימוש עצמי ולהגדיר את מקומן בקרב בנות גילן.

מטרות

- ביורור תפיסות העולם של התלמידות ביחס לעבודה בצוות.
- ביורור המרכיבים המאפיינים את עבודת הצוות.
- בחינת ההתנהגויות העשויות לסייע לחברות הצוות להשיג את המטרה המשותפת.

מודל ההפעלה

מהלך להתנסות בעבודה בצוות תוך אימוץ התנהגויות העשויות לקדם את מטרת הצוות.

מפתח הלי"ב
החינוך לחיים בחברה

"מפתח הלי"ב" - תכנית חברתית ערכית לבתי הספר היסודיים

התכנית פותחה במשרד החינוך באגף לחינוך יסודי והותאמה למגזר החרדי באגף לחינוך מוכר שאינו רשמי

בירור תפיסות עולם ביחס לעבודה בצוות

התבוננו בקבוצת הילדות באיור "בול פגיעה - מהי המטרה?" ושערו: מה עושות הילדות?
מה הן מרגישות? מה הן חושבות? מדוע?

"בול פגיעה - מהי המטרה?"

דנים בעקבות האיור "בול פגיעה - מהי המטרה?"

המטרה עליה הסכימו הילדות בסופו של דבר הייתה: "לנצח ולזכות בפרס בתחרות בין הכיתות".
האם המטרה נוסחה בצורה ברורה?
מדוע לדעתכן היה חשוב לילדות להאזין לדעות השונות בשלב קביעת המטרה?
מדוע לדעתכן טענה אחת הילדות שחשוב ליידע את כולם בדבר המטרה? כיצד ניתן לעשות זאת?

האם תהליך של קביעה, ניסוח ויידוע המטרה עשוי, לדעתכן, לסייע לילדות כקבוצה בהשגת המטרה?

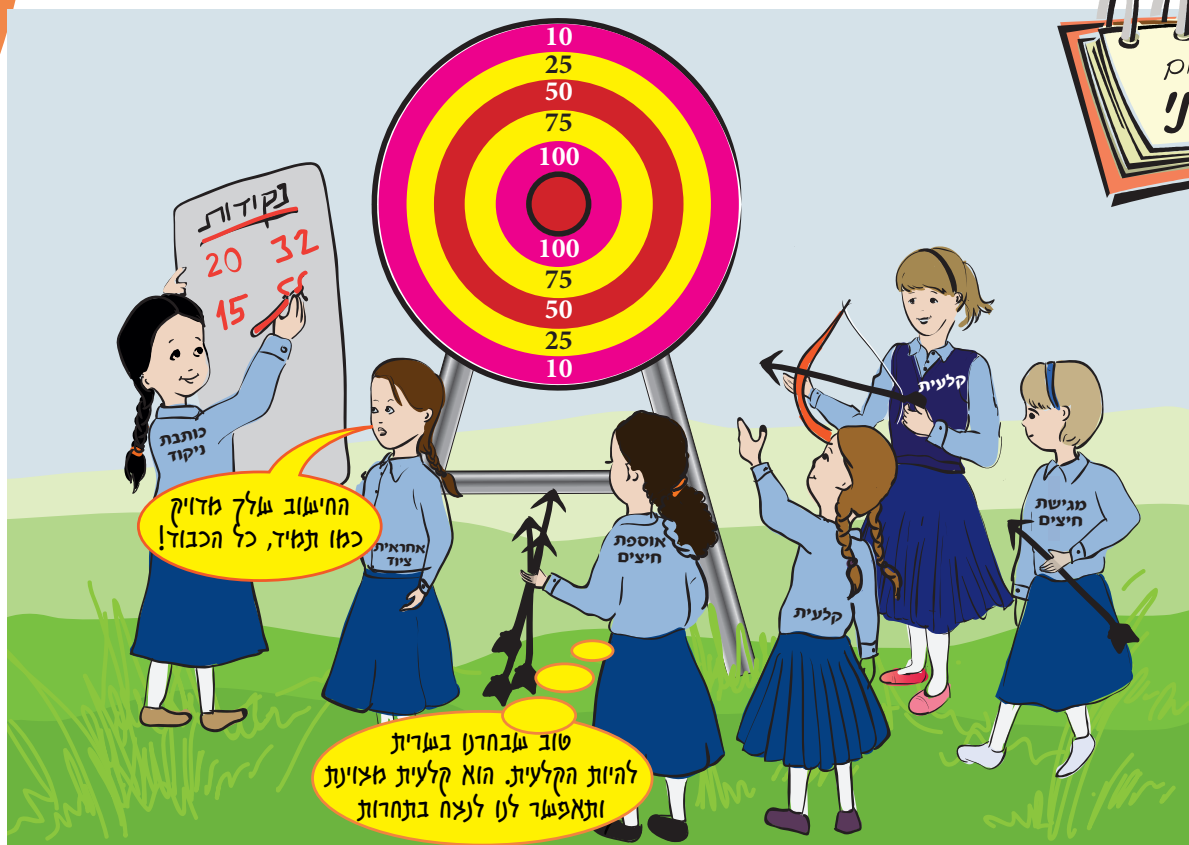
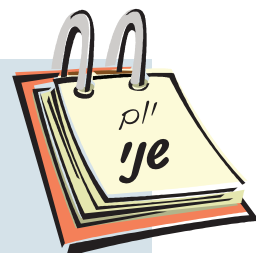

"בול פגיעה - חלוקת תפקידים"

התבוננו באיור "בול פגיעה - חלוקת תפקידים" ותארו: מה עושות הילדות באיור? מה הן מרגישות לדעתכן? מה הן חושבות? מדוע?

"בול פגיעה - חלוקת תפקידים"

דנים בעקבות האיור "בול פגיעה - חלוקת תפקידים"

מהי חלוקת התפקידים בקבוצת הילדות? שיערו כיצד נקבעה חלוקת התפקידים? אלו שיקולים נלקחו בחשבון כשחולקו התפקידים? מדוע? כיצד עשויה לתרום חלוקת תפקידים בצורה עניינית, ותוך התייחסות לכישורי החברות ולרצונותיהן לתרום להשגת המטרה וליחסים בין חברות הקבוצה?

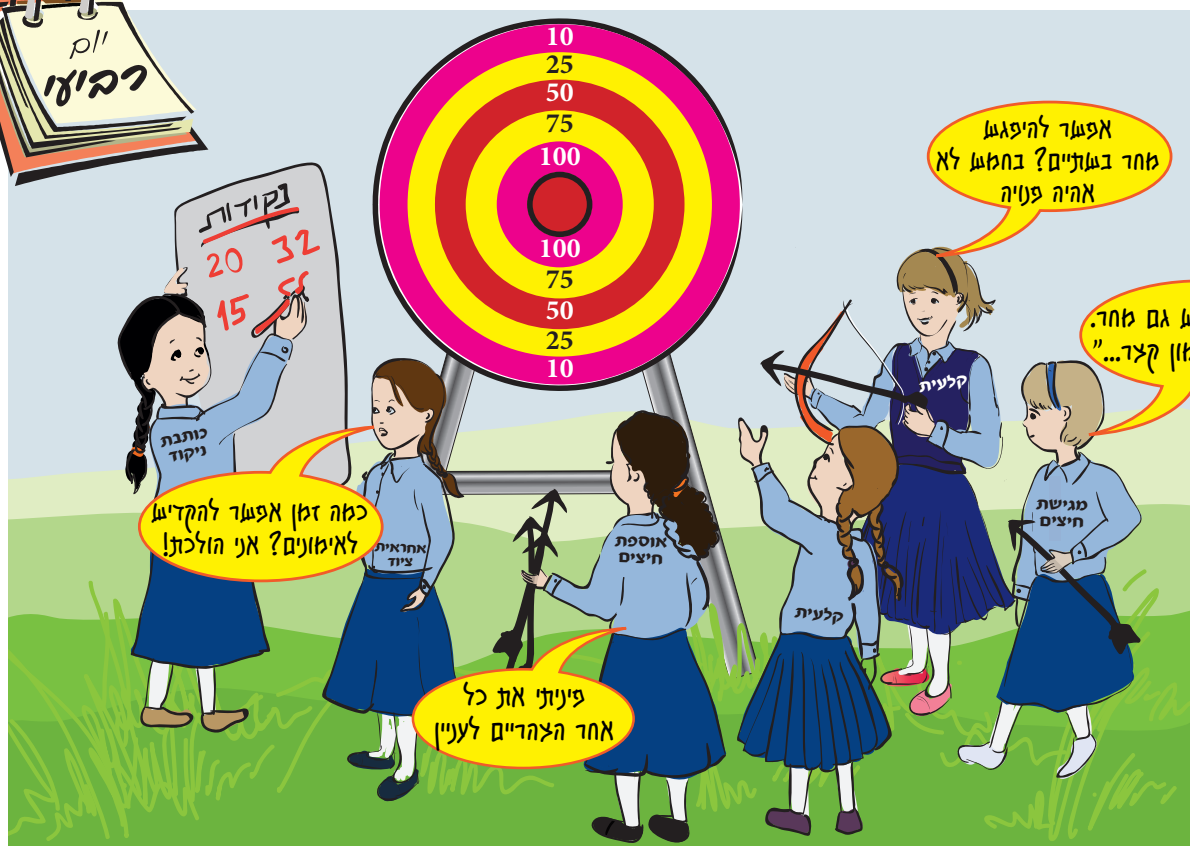

"בול פגיעה - מחויבות החברות"

התבוננו באיור "בול פגיעה - מחויבות החברות" ותארו: מה עושות הילדות באיור? מה הן מרגישות? מה הן חושבות? מה יכול לעזור להן? מדוע?

"בול פגיעה - מחויבות החברות"

דנים בעקבות האיור "בול פגיעה - מחויבות החברות"

האם כל חברות הקבוצה גילו מחויבות להשגת המטרה עליה הסכימו? במה באה לידי ביטוי המחויבות/אי המחויבות?
במה עשויה מחויבות החברות תוך גילוי התמדה ועקביות לתרום להשגת המטרה וליחסים בין חברות הקבוצה?

מפתח הלי"ב
החינוך לחיים בחברה

"מפתח הלי"ב" - תכנית חברתית ערכית לבתי הספר היסודיים

התכנית פותחה במשרד החינוך באגף לחינוך יסודי והותאמה למגזר החרדי באגף לחינוך מוכר שאינו רשמי

שוחחו בעקבות הדיון שקיימת:

האם לדעתכן ניתן להגדיר את קבוצת הילדות עליה שוחחתן כצוות? מדוע?
תוכלו לבסס את תשובותיכם גם על המידע הבא: צוות הינו קבוצה של אנשים הפועלת להשגת מטרה או להשלמת משימה. בין חברות הצוות קימת תלות הדדית והן נדרשות לשתף פעולה על מנת להשיג את מטרתן.

הידעתו?

עבודת צוות יעילה ומקדמת מתאפשרת כאשר חברי הצוות, בין היתר:

קובעים באופן משותף **מטרה** ברורה וידועה המוסכמת על החברים.

מארגנים את **חלוקת התפקידים** בהתאם לכישורי החברים, לרצונותיהם ולשיקולים ענייניים נוספים.

מגלים **מחויבות** להשגת המטרה בהתמדה ובעקביות.

בחנו לאור מידע זה:

אלו התנהגויות והחלטות קידמו את הילדות לקראת השגת המטרה? מדוע?
אלו התנהגויות עלולות היו להקשות על השגת המטרה? מדוע?

מהלכה למעשה

פועלות כצוות ומעודדות חברות צעירות לקרוא ספרים

לקראת ימי החופשה הגדולה המתקרבים היערכו לפעול בצוותים להשגת המטרה:

העברת פעילות לעידוד הקריאה לבנות כיתות א', ב', ג', ד'.

רגע לפני שתתחלקו לצוותים לצורך תכנון הפעילות לתלמידות הצעירות:

- בחנו: מדוע חשוב לקרוא ספרים?
- העלו רעיונות לפעילויות העשויות לעודד את התלמידות הצעירות לקרוא ספרים.
- בדקו אלו רעיונות ברצונכם/באפשרותכם לממש?
- בחנו: אלו התנהגויות חשובות שתאמצו על מנת לעבוד כצוות באופן יעיל ומקדם?
(התייחסו ל: הסכמה על המטרה ויידוע השותפות, חלוקת תפקידים בהתאם לכישורי השותפות ולרצונותיהן, גילוי מחויבות בהתמדה ובעקביות עד להשלמת המשימה).

"מפתח הלי"ב" - תכנית חברתית ערכית לבתי הספר היסודיים

התכנית פותחה במשרד החינוך באגף לחינוך יסודי והותאמה למגזר החרדי באגף לחינוך מוכר שאינו רשמי

מפתח הלי"ב
החינוך לחיים בחברה

פועלות כצוות ומעודדות חברות צעירות לקרוא ספרים

כרטיס תכנון

צוות מספר..... שמות חברות הצוות:.....
מטרת הצוות המוסכמת על כולנו: להעביר פעילות לעידוד הקריאה לבנות כיתה.....
הרעיונות המתאימים לפעילות בכיתה זו:

הרעיון שבחרנו:.....

הסיבות לבחירה ברעיון זה:.....

(התאמה לשכבת הגיל, לכישורי חברות הצוות, לזמן העומד לרשותנו, למשאבים העומדים לרשותנו, אחר)

חלוקת התפקידים לשלב העברת הפעילות		חלוקת התפקידים לשלב הכנת הפעילות	
הגדרת התפקיד	שם בעלת התפקיד	הגדרת התפקיד	שם בעלת התפקיד

המפתח להצלחה בעינינו הוא גילוי מחויבות של כל חברות הצוות בכל שלב, לכן נבקש מכל
חברה.....
(להיות נוכחת בכל מפגשי הצוות, למלא את תפקידה באחריות בכל שלב, לשתף פעולה
עם שאר חברות הצוות, להושיט עזרה לחברות הצוות, לבקש עזרה מחברות הצוות
בשעת הצורך, ליידע במקרה של שינוי או היעדרות, אחר)

התכנונו להציג במליאה את הרעיון שנבחר ואת חלוקת התפקידים.

מפתח הלי"ב
החינוך לחיים בחברה

"מפתח הלי"ב" - תכנית חברתית ערכית לבתי הספר היסודיים

התכנית פותחה במשרד החינוך באגף לחינוך יסודי והותאמה למגזר החרדי באגף לחינוך מוכר שאינו רשמי

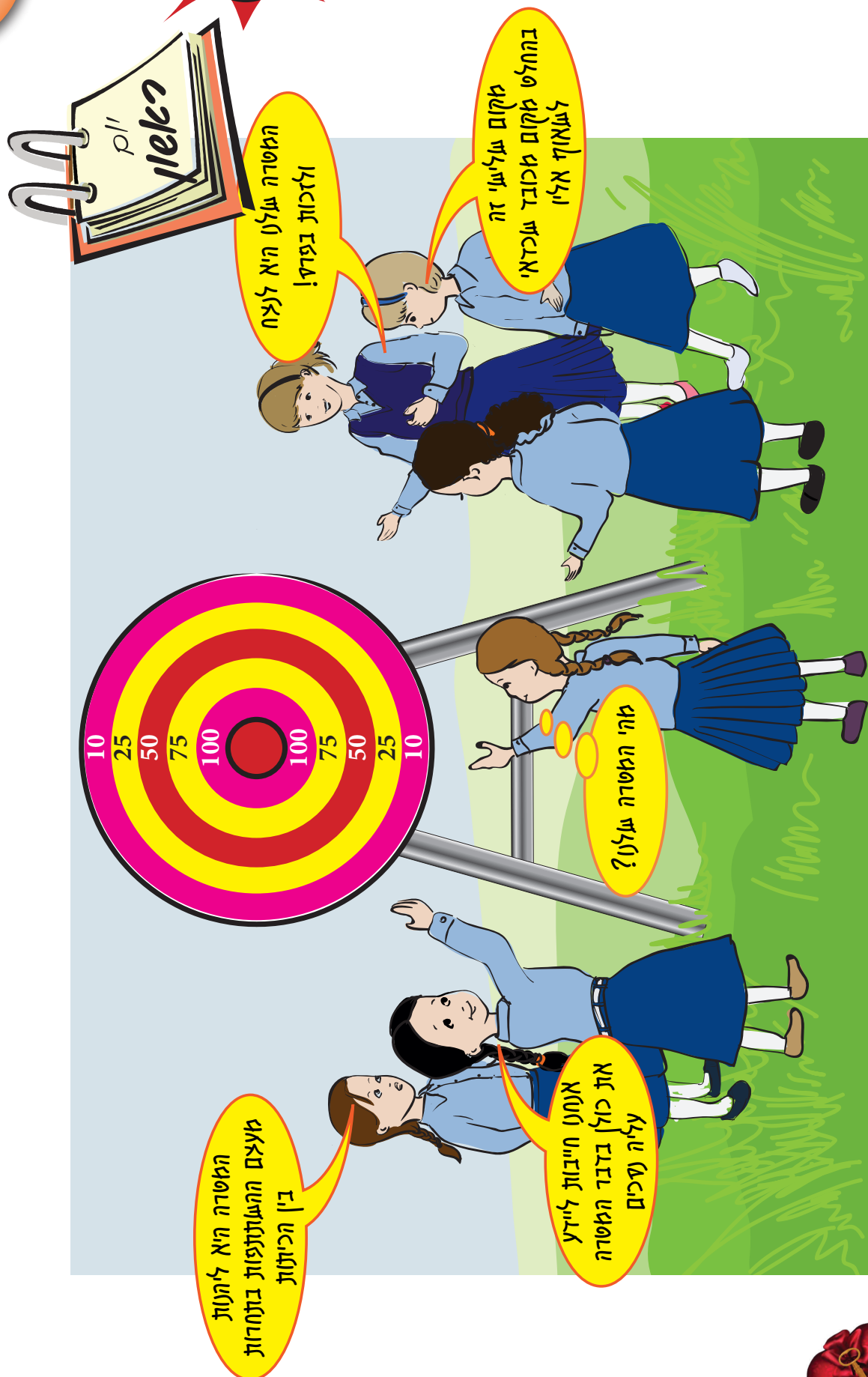

- דיווח על ידי נציגות הקבוצות.
- ברוו בעקבות הדיון בצוותים:
- כיצד הרגשתן בזמן הדיון בצוות? מדוע?
- האם המטרה הייתה ידועה לכל חברות הצוות? כיצד וידאתן זאת?
- כיצד בחרתן את הרעיון אותו תממשו בכיתות הנמוכות? (הצבעה, קביעה של אחת החברות, הסכמת רוב החברות, בחינת ישימות הרעיון, התחשבות במשאבים שניתן לגייס, אחר) מדוע?
- האם האופן שבו בחרתן את הרעיון אותו תממשו בכיתות הנמוכות עשוי לתרום/להקשות על השגת המטרה?
- כיצד חילקתן את התפקידים בין חברות הצוות? (התחשבות בכישורים, בהעדפות, בבקשות, בזמן הפנוי של החברות; על ידי הגרלה; קביעה של אחת/מספר חברות; אחר)
- כיצד עשוי האופן שבו חילקתן ביניכן את התפקידים להשפיע על השגת המטרה ועל רגשות החברות ונכונותן לשתף פעולה ולגלות מחויבות ואחריות.
- רכזו בלוח "פועלות בצוותים ומעודדות חברות צעירות לקרוא ספרים" את הרעיונות הנבחרים ואת חלוקת התפקידים. ברוו האם וכיצד ברצונכן לפרסם זאת בבית-הספר.

"פועלות כצוות ומעודדות חברות צעירות לקרוא ספרים"

"בול פגיעה - מהי המטרה?"

"בול פגיעה - חלוקת תפקידים"

"פועלות כצוות ומעודדות חברות צעירות לקרוא ספרים"

עזרים למורה: מעגל קשרי פרט קבוצה - עבודה בצוות

צוות	
הצליון אפילו אצידוד הקריאה:	
שמות חברות הצוות	התפקיד של כל חברה

צוות	
הצליון אפילו אצידוד הקריאה:	
שמות חברות הצוות	התפקיד של כל חברה

"מפתח הל"ב" - תכנית חברתית ערכית לבתי הספר היסודיים

התכנית פותחה במשרד החינוך באגף לחינוך יסודי והותאמה למגזר החרדי באגף לחינוך מוכר שאינו רשמי

מפתח הל"ב
החינוך לחיים בחברה